

blot fik Lov dertil, naar de blot havde Friheden. Det traf sig nemlig, at jeg var i London i 1830, da den første Jernbane aabnedes imellem Manchester og Liverpool, hvor Steevensens Opfindelse feirede sin store Triumph, og ved denne Leilighed fik jeg først en Dampvogn at see, og hvor saae jeg den? Jeg saae den i en Nordboers, i Eriksons Værksted. Denne Dampvogn var den eneste, som ved Siden af Steevensens kunde komme i Betragtning; see, det var en Nordboer, som, hvis han var bleven hjemme, aldrig var kommen dertil, men som, saasnart han kom, hvor der var Frihed, viste sig dygtig til at fappes med de Øpperste. Jeg skal derfor nu lægge det ærede Thing paa Hjerte, at, naar denne Frihed endelig ikke kan naaes før 1862, saa dog at lade den indtræde, ligesom jeg ogsaa skal minde om, at denne Frihed for en stor Deel var til paa en naturlig Maade, netop da Laugene blomstrede. Paa Landet var det i alt Fald Enhver tilladt at gjøre, hvad nyttigt Arbejde han ved sine egne Hænder kunde udføre, og jeg kan huske fra min første Ungdom, at det var almindeligt her i Kjøbenhavn, at Svendene, uden at Mesterne havde Noget derimod — det er først senere kommet, at man har forbudt dem at arbejde med deres egne Hænder — brugte deres Hænder til en Bisfortjeneste, som gjorde, at de kunde leve. Jeg skal da, siger jeg, da det vel nu ikke længere kan være at vente, at denne Frihed strax indtræder, bede baade det ærede Thing og den ærede Minister at lægge sig det alvorligt paa Hjerte, at, skal denne Frihed end udsættes, saa skal den dog ikke udeblive.

Indenrigsministeren: Det forekommer mig, at den ærede Rigsdagmand, som optog dette Forslag, (Grundtvig), omtrent endte med at frasalbe Forslaget; isaafald vilde Afstemningen være simplere, men i ethvert Tilfælde skal jeg ganske henholde mig til, hvad jeg for yttrede.

Formanden: Jeg veed ikke, om den ærede Rigsdagmands Mening var at frasalbe Forslaget.

Grundtvig: Nei, jeg veed ikke, at der er nogen Grund dertil.

Formanden: Jeg maatte formode det efter de saaldne Øtringer.

Da Ingen yderligere begjærede Ordet, gif man over til Afstemning, hvorved:

1) Det af Forslagsstillerne, Hasle, Anderssen, P. Jensen, J. Jensen, H. Jensen, C. Jensen, J. Jørgensen, S. Jørgensen, Chr. Christensen, Kiær, L. Petersen, N. P. Hansen, Rasmussen, K. P. Larsen, A. Larsen, frastaldne, men af Grundtvig optagne Forslag til § 16:

At Ordene: „Fra 1ste Januar 1862 kan Ingen“ rettes til: „Ingen kan“.
forkastedes med 41 Stemmer mod 25.

2) Forslag af Indenrigsministeren (tiltraadt af Udvalget) under Nr. 17 til §§ 16, 18, 19 og 20.

3) Spidsen for Afsnit VIII, efter „midlertidige Bestemmelser“ indskydes:

A. Fælles Bestemmelser.

Ny Paragraph.

De i §§ 16, 18 og 20 a og b indeholdte Forfrister træde først i Kraft den 1ste Januar 1862. Det Samme skal gjælde om den ved § 19 hjemlede Frihed, forsaavidt den ikke maatte findes grundet i nu gjældende Lov eller Sædvane.“

Antages dette, forandres § 16 1ste Linie til „Ingen skal kunne drages o. s. v.“, af § 18 udgaaer den sidste Sætning, ligeledes i §§ 19 og 20. Endelig bliver A til B og B til C i VIII Afsnit.
vedtoges med 63 Stemmer mod 2.

3) Forslag af Samme (tiltraadt af Udvalget) under Nr. 17 bis til § 19:
I andet Stykke forandres „fabrikeret“ til